

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО- ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

**кафедра філософії права
та юридичної логіки**

Статус дисципліни – вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Форма здобуття вищої освіти: заочна
Мова навчання: українська
Навчальний рік: 2024-2025
Форма підсумкового контролю: залік

Полудьонна Наталія Станіславівна

кандидат психологічних наук, доцент
професор кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FeLzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Електронна адреса

Е-mail: k014@naiau.kiev.ua

Розклад навчальних занять

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників кафедри)
з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=2542>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування знаннями з організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду і творчого мислення.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 90; для денної форми навчання: годин аудиторних – 40, самостійної роботи – 50; для заочної форми навчання: годин аудиторних – 22, самостійної роботи – 68.

Форми та методи навчання – денна, заочна; бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Система поточного контролю : усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою. *Методи поточного контролю* : усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; захист проектів (презентацій); поняттєве вправлення; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). *Методи підсумкового контролю*: усна відповідь або тестування.

Пререквізити: обов'язкові компоненти освітньої програми.

Постреквізити: обов'язкові компоненти освітньої програми, стажування, педагогічна практика

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
--------------------------------------	---

Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістр зі спеціальності право (081)

РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН13. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

РН16. Використовувати сучасні методи

Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності :

СК10. Здатність аналізувати, оцінювати й

і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.

ДСК.17. Здатність виробляти правові позиції для розв'язання правоохоронних проблем і практичних ситуацій.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі;
- позитивне мислення та оптимізм;
- креативність;
- зрозуміло формувати думки.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Методологія науково-дослідної роботи	Семінарські заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи навчання: частково-пошукові; <i>словесні</i> методи (розповідь-пояснення), <i>наочні</i> (ілюстрація), <i>практичні</i> (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного управління.	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції До семінарського заняття: 1. Здійснити порівняльний аналіз фундаментальних та прикладних форм наукових досліджень. 2. Здійснити порівняння запропонованих науковцями визначень поняття «методологія». Оберіть з них, на вашу думку, більш зрозуміле. Відповідь обґрунтуйте. 3. Схематично зобразити структуру методології та охарактеризувати її складові. 4. Для дискусії обґрунтуйте відповідь на питання: - Чи може методологія науки існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання? 5. Виявити особливості наукового пізнання (робота у підгрупах). 6. Наведіть приклади відомих вам наукових шкіл з галузей «Права» та оформіть в таблицю за схемою: лідери, досліджувані проблеми, послідовники лідера(учні). Додаткові завдання: 1. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками:

		-за напрямом розвитку виробництва; -за ступенем важливості; -за науковим рівнем; -за джерелом фінансування. 2. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень. 3. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми. 4. Розробити структурно-логічну схему «Двоконтурна структура процесу пізнання». Обґрунтувати свою позицію. 5. Групова робота з нормативними документами. Завдання: проаналізувати функції державних органів щодо організації та управління наукою в Україні; Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо суб'єктів НДД.
Тема 2. Планування, організація та здійснення науково-правових досліджень.	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; <i>словесні методи</i> (лекція, розповідь-пояснення), <i>наочні</i> (ілюстрація), <i>практичні</i> (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправління.	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції <i>Під час семінарського заняття :</i> 1. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками: за напрямом розвитку виробництва; за ступенем важливості; за науковим рівнем; за джерелом фінансування. 2. Визначити спільні методологічні підходи і універсальні послідовні процедури наукових досліджень. 3. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень. <i>Завдання до практичного заняття</i> 1. Скласти розширений план дослідного етапу наукового дослідження на довільно обрану тему відповідно до спеціальності. 2. Виконання вправ з формулювання наукового результату та визначення форми реалізації результатів наукового дослідження. 3. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень. 4. Виконання вправ з формулювання наукового результату та визначення форми реалізації результатів наукового дослідження. <i>Завдання додаткові</i> 1. Аналіз авторефератів з метою

		порівняння логічної структури організації наукового дослідження. 2. Визначити спільні методологічні підходи і універсальні послідовні процедури наукових досліджень. 3. Тестування з теми.
Тема 3. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування Методи: проблемні, активні та інтерактивні, (синтез думок), складання коментованої схеми навчального питання.	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції Під час семінарського заняття : 1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми. 2. Опрацювати ДСТУ 3008-95 «Документація. звіти у сфері науки і техніки.//Структура і правила оформлення». гармонізований з міжнародним стандартом ISO 5966:1982 «DocumentationPre sentation of scientific and technicalr eports» – Видання офіційне – Київ. щодо подання і оформлення наукових звітів. 3. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. <i>Завдання до практичного заняття</i> 1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми навчальної дисципліни. 2. Написання есе (рецензію) на запропоноване джерело наукової інформації. 3. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. <i>Завдання додаткові</i> 1. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника Колесников О.В. Основи наукових досліджень. 2-е вид. випр. та доп.: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.). 2. Здійснити аналіз запропонованого наукового тексту та знайти функціонально-лексичні та логічні помилки. 3. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.
Тема 4. Загальна характеристика		Під час лекційного заняття законспектувати основні положення.

методів наукових досліджень	Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація), практичні (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, метод термінологічного вправляння.	Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції <i>Завдання до практичного заняття</i> 1. Здійснити ранжування за глибиною змісту понять “науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “методика”. 2. Застосування статистичного методу для досліджуваного явища з метою підтвердження його стабільності чи динаміки (за власним вибором). 3. Здійснити порівняльний аналіз методів узагальнення та порівняння. 4. Здійснити порівняльний аналіз переваг та недоліків методів: спостереження, анкетування, опитування, тесту, експерименту. Результати оформити у таблицю. <i>Завдання додаткові</i> 1. Застосовуючи метод експертних оцінок, дайте висновок щодо досліджуваних фактів (за власним вибором). Результат візуалізувати у вигляді діаграми (графіка, шкали). 2. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись із специфікою методу бесіди/інтерв'ю, їх дослідницькими функціями. Виокремити алгоритм підготовки до бесіди/інтерв'ю з респондентом та вступу з ним у контакт. 3. Використовуючи порівняльно-правовий метод пізнання проаналізуйте систему джерел права у правових системах романо-германського типу. 1.Розробити план власної бесіди/інтерв'ю з респондентами (5-10 осіб). Провести бесіду/інтерв'ю із фіксацією результатів. Здійснити їх належну обробку. 2. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись зі специфікою методу анкетування. Визначити основні види анкет та їх значення в процесі проведення наукового дослідження. 3.Підібрати два типи анкет (з відкритими та закритими запитаннями). Провести анкетування (5-10 осіб) із
------------------------------------	--	---

		фіксуванням результатів, здійснити їх належну обробку. 4. Тестування з теми.
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. «Про наукову і науково-технічну діяльність»: Закон України № 848 – VIII від 26.11.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. – Х.: НТУ «ХПІ», 2009. – 142 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : Навчальний посібник. Вид-во: Право, 2019. – 368 с.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 7-е видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2010. – 295 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

Мультимедійний проектор, комп'ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
 - сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;
- Перескладання тем реалізується у таких формах:
- усне і письмове опитування;
 - рецензування відповідей та письмових робіт;
 - обговорення проблемних питань;
 - написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагиату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт				Підсумковий контроль	Підсумков а кількість балів
max 60%				max 40 %	max 100 %
				Залік	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Самостій на робота	40	100
5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, протокол від 18 липня 2024 року № 20

Завідувач кафедри філософії
права та юридичної логіки

Віталій КРАВЕЦЬ

Підпис автора силабусу:

Професорка кафедри
філософії права та юридичної
логіки, к.п.н., доцентка

Наталія ПОЛУДЬОННА